

WÓJT GMINY SOLINA

**OPRACOWANIE EKOFIZJOGRAFIKNE
PODSTAWOWE
DLA POTRZEB
ZMIANY MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO
UZDROWISKO POLAŃCZYK NR 2/2020 W GMINIE SOLINA**

Rzeszów, sierpień 2020 r.

SPIS TREŚCI

1.	Wstęp.....	3
1.1.	Opis położenia terenu objętego opracowaniem.....	3
2.	Rozpoznanie i charakterystyka stanu środowiska.....	4
2.1.	Charakterystyka elementów środowiska przyrodniczego.....	4
2.1.1.	Budowa geologiczna i rzeźba.....	4
2.1.2.	Surowce mineralne.....	5
2.1.3.	Gleby.....	5
2.1.4.	Zasoby wodne.....	5
2.1.5.	Warunki klimatyczne.....	6
2.1.6.	Szata roślinna i zwierzęca.....	7
2.2.	Dotychczasowe zmiany w środowisku.....	8
2.3.	Struktura przyrodnicza obszaru.....	9
2.4.	Powiązania przyrodnicze obszaru opracowania z jego szerszym otoczeniem..	9
2.5.	Zasoby przyrodnicze i ich ochrona prawna.....	9
2.6.	Walory krajobrazowe.....	11
2.7.	Jakość środowiska, jego zagrożenia oraz identyfikacja źródeł zagrożeń.....	11
3.	Diagnoza stanu i funkcjonowania środowiska.....	14
3.1.	Ocena odporności na degradację oraz zdolności do regeneracji.....	14
3.2.	Ocena zgodności użytkowania i zagospodarowania obszaru z cechami i uwarunkowaniami przyrodniczymi.....	14
3.3.	Ocena zmian, zagrożeń i możliwości ich ograniczenia.....	15
4.	Wstępna prognoza zmian zachodzących w środowisku.....	15
5.	Przyrodnicze predyspozycje do kształtowania struktury funkcjonalno – przestrzennej.....	15
6.	Ocena przydatności środowiska.....	16
7.	Określenie warunków ekofizjograficznych.....	17
8.	Wnioski.....	18
	Literatura.....	19

Załączniki graficzne:

- Stan, zasoby i walory środowiska przyrodniczego
- Uwarunkowania ekofizjograficzne

1. WSTĘP

Podstawą prawną przygotowania niniejszej ekofizjografii jest art. 72 ust. 4 ustawy *Prawo ochrony środowiska* z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz. U. z 2001 r. Nr 62 p. 627 z późn. zmianami) oraz rozporządzenie Ministra Środowiska z 9 września 2002 r. w sprawie *opracowań ekofizjograficznych* (Dz. U. z 2002 r. Nr 155 p. 1298). W rozporządzeniu tym zostały określone zasady sporządzania opracowania, jego zakres, problematyka, którą należy uwzględnić oraz forma opracowania.

Celem ekofizjografii jest rozpoznanie warunków środowiska, charakterystyka jego stanu i funkcjonowania, sporządzenie waloryzacji decydującej o przydatności badanego terenu dla struktury funkcjonalnej będącej przedmiotem opracowania zmiany Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Uzdrowisko Polańczyk Nr 2/2020, do której przystąpiono w oparciu o uchwałę Nr XXIII/252/20 Rady Gminy Solina z dnia 6 maja 2020 r.

Dokument składa się z części opisowej i graficznej.

W części opisowej scharakteryzowano stan i funkcjonowanie środowiska przyrodniczego, przedstawiono wstępną prognozę zmian. Oceniono przydatność środowiska dla funkcji proponowanej w zmianie Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego, zgodność z zapisami przedstawionymi w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Solina oraz określono warunki ekofizjograficzne występujące na danym obszarze.

Część graficzna zawiera załączniki:

- „Stan, zasoby i walory środowiska przyrodniczego”, obszaru będącego przedmiotem opracowania zmiany planu
- „Uwarunkowania ekofizjograficzne”, obszaru będącego przedmiotem opracowania zmiany planu

Załączniki graficzne wykonano na kopiach mapy zasadniczej w skali 1:1000 zgodnej z sytuacją terenową, dostarczonych przez zamawiającego, tj. gminę Solina. Wydruki map przygotowano w formacie A3.

Opracowanie ekofizjograficzne sporządzono na podstawie analizy materiałów archiwalnych, planistycznych, studialnych, inwentaryzacyjnych, naukowych oraz badań terenowych przeprowadzonych w maju i w lipcu 2020 roku.

1.1. Opis położenia terenu objętego opracowaniem

Teren objęty opracowaniem ekofizjograficznym położony jest w miejscowości Polańczyk, w gminie Solina (powiat leski, województwo podkarpackie). Obejmuje obszar o łącznej powierzchni ok. 0,66 ha, składający się z dwóch działek o numerach ewidencyjnych 236/2 i 236/3. Jego południowo-wschodnia i południowo-zachodnia granica przebiega wzdłuż

drogi publicznej – ulicy Równej, granica wschodnia i północno-wschodnia pokrywa się z granicą administracyjną wsi Polańczyk. Na terenie opracowania oraz w jego sąsiedztwie znajdują się domki wypoczynkowe, użytkowane głównie w okresie letnim. Omawiany obszar skomunikowany jest z drogą wojewódzką 894 relacji Hoczew – Wołkowyja – Czarna, oddaloną o ok. 1 km w kierunku zachodnim, poprzez drogę publiczną gminną (ul. Równa).

W Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Solina dla omawianego terenu został wyznaczony obszar usług sportu i rekreacji wodnej oraz usług sporu i rekreacji w strefie uzdrowskiej B.

2. ROZPOZNANIE I CHARAKTERYSTYKA STANU ŚRODOWISKA

2.1. CHARAKTERYSTYKA ELEMENTÓW ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

2.1.1. Budowa geologiczna i rzeźba terenu

Wg podziału fizyczno-geograficznego J. Kondrackiego (Geografia regionalna Polski, 2002 r.) obszar objęty opracowaniem położony jest w:

- prowincji Karpaty Wschodnie z Podkarpaciem Wschodnim (52),
- podprowincji Zewnętrzne Karpaty Wschodnie (Beskidy Wschodnie) (522),
- makroregionie Beskidy Lesiste (522.1),
- mezoregionie Góry Sanocko-Turczańskie (522.11),
- mikroregionie Pogórze Bieszczadzkie (522.113)

Obszar położony jest w Karpatach Zewnętrznych, w obrębie śląskiej jednostki tektonicznej. W podłożu geologicznym występuje flisz karpacki, sfałdowany i wypiętrzony w okresie trzeciorzędu, w czasie orogenezy alpejskiej. Tworzą go warstwy krośnieńskie dolne zbudowane z gruboławicowych piaskowców o spoiwie ilastym, a także warstwy krośnieńskie górne w postaci łupków ilastych lub marglistych z wkładkami piaskowców drobnoziarnistych, cienkoławicowych i wapnistych. Wychodnie skał piaskowcowych można obserwować w obrębie partii stokowych, skalnej linii brzegowej zbiornika Solina, dolinek potoków. Utwory trzeciorzędowe w obszarze badań i w sąsiedztwie (warstwy krośnieńskie dolne), przykryte są utworami czwartorzędowymi pochodzenia deluwialnego: glinami, glinami pyłowymi, ilastymi, glinami piaszczystymi domieszką piaskowców. Utwory te posiadają zróżnicowaną miąższość, są słabo przepuszczalne.

Powierzchnia omawianego obszaru charakteryzuje się niewielkimi deniwelacjami, wznosi się na wysokości 425 – 430 m. n.p.m. i stanowi formę łagodnego stoku. Opada w kierunku wschodnim, w stronę Jeziora Solińskiego położonego ok. 70 m. dalej, którego rzędna poziomu maksymalnego piętrzenia wód wynosi 421,5 m. n.p.m. (przeciętny poziom wód – 417,5 m.n.p.m.). Łagodne nachylenie terenu, brak zaburzeń tektonicznych, a także obecność w podłożu gruntów skalistych typu flisz stanowią dobre warunki gruntowe obszaru opracowania dla zabudowy.

W otoczeniu występują góry Sanocko-Turczańskie, charakteryzujące się równoległym, rusztowym układem grzbietów o przebiegu z północnego zachodu na południowy wschód i wznoszących się 200-300 m nad dnem dolin.

2.1.2. Surowce mineralne

Na terenie obszaru objętego opracowaniem nie występują udokumentowane surowce mineralne. Pospolite kruszywa takie jak piaski i żwiry nie są przedmiotem eksploatacji. W sąsiedztwie, w odległości ok. 200 m, znajduje się udokumentowane złożo wód leczniczych, wykorzystywane do eksploatacji na potrzeby uzdrowiska Połańczyk. Złożo posiada obszar górniczy. Według Statutu Uzdrowiska Połańczyk wody o właściwościach leczniczych udokumentowane w dwóch odwiertach IG-1 i IG-2 występują w trzech horyzontach wodonośnych:

- 312 – 594 m (tj. 415 m n.p.m.) – wody wodorowęglanowo – sodowe o wydajności 0,7 m³/h;
- 710 – 840 m (tj. 295 m n.p.m.) – wody wodorowęglanowo – chlorkowo – sodowo – jodkowe o wydajności 0,7 m³/h;
- 1050 – 1144 m (tj. 195 m n.p.m.) – wody wodorowęglanowo – chlorkowo – sodowo – bromkowe o wydajności 0,5 m³/h.

W złożu IG-1 występują wody wodorowęglanowo–sodowe, jodkowe i borowe, w złożu IG-2 – wody chlorkowo–wodorowęglanowo–sodowe, bromkowe, jodkowe, fluorkowe i borowe. Zaliczone zostały do wód leczniczych o szczególnych walorach.

W odległości około 40m na południowy-zachód od terenu objętego zmianą, jest wyznaczony obszar górniczy wód leczniczych.

2.1.3. Gleby

Do najważniejszych czynników kształtującym procesy glebotwórcze należą: budowa geologiczna (jej pochodzenie i rodzaj skały macierzystej), rzeźba terenu, rodzaj szaty roślinnej, stosunki wodne i warunki topoklimatyczne oraz działalność człowieka. Na obszarze gminy Solina występują gleby wietrzeniowe o składzie granulometrycznym glin, pyłów i iłów. Wytworzyły się tu gleby brunatne i bielcowe, zaliczane do niskich klas bonitacyjnych. Należą do gleb kwaśnych, wymagających wapnowania i są słabo zasobne w fosfor i potas. Zaliczane są w większości do kompleksu zbożowego górskiego i kompleksu owsiano-pastewnego. Teren objęty opracowaniem nie jest użytkowany rolniczo, natomiast zabudowany i zagospodarowany zielenią urządzoną.

2.1.4. Zasoby wodne

Teren objęty opracowaniem znajduje się w zlewni rzeki San, prawego dopływu Wisły. Wody opadowe i roztopowe infiltrują w głąb podłoża lub spływają po powierzchni w kierunku wschodnim, zgodnie z głównym kierunkiem nachylenia terenu. Poziom wód gruntowych zależny jest od zwierciadła wody w Zbiorniku Solina. Teren opracowania położony jest poza obszarem Lokalnego Zbiornika Wód Podziemnych (LZWP) Zbiornik

warstw krośnieńskich (Sanok - Lesko)¹, ok. 3 km. na południowy zachód od niego. W obszarze nie występują ujęcia wód powierzchniowych i podziemnych, posiadające strefy ochronne. Wg dostępnych danych² teren opracowania znajduje się poza obszarem szczególnego zagrożenia powodzią (wodami 10-letnimi – Q 10% i wodami 100-letnimi – Q 1%), oraz obszarem zagrożonym wodami 500-letnimi (Q 0,2%).

Zgodnie z obowiązującym „Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły”³ teren opracowania znajduje się w obrębie jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP) Zbiornik Solina do zapory w Myczkowcach (PLRW20000221559), dla której został wyznaczony **typ 0: „kanały i zbiorniki zaporowe”**. Typologię opracowano wg II załącznika do Ramowej Dyrektywy Wodnej (RDW), uwzględniając następujące parametry: wielkość powierzchni zlewni cieków, wysokość n.p.m. oraz typ podłoża. JCWP Zbiornik Solina do zapory w Myczkowcach posiada status „silnie zmienionej części wód”, charakterystyczny dla jednolitych części wód przekształconych przez człowieka, w odróżnieniu dla wód ukształtowanych przez przyrodę (naturalnych) lub przez człowieka utworzonych (sztucznych części wód). Teren objęty projektem zmiany planu znajduje się w obrębie jednolitej części wód podziemnych (JCWPd) nr 168 (PLGW2000168).

2.1.5. Warunki klimatyczne

Według podziału Polski na regiony klimatyczne, opracowanego przez W. Okołowicza, w/w teren leży w obrębie tzw. Regionu Karpackiego, w jego wschodniej części, charakteryzującej się cechami klimatu kontynentalnego: dużymi dobowymi amplitudami temperatury powietrza, późną i krótką wiosną, długim latem oraz długą i mroźną zimą. Dodatkowo w obszarze górskim obserwujemy spadek temperatury wraz ze wzrostem wysokości.

Klimat charakteryzuje się dużą ilością opadów od ok. 750 mm do ponad 1000 mm rocznie. Najwięcej opadów przypada na okres od czerwca do sierpnia. Średnie temperatury roczne są również zróżnicowane i wahają się od 4°C do 7,5°C. Średnia liczba dni gorących w roku wynosi od 20 do 30, średnia liczba dni bardzo mroźnych w roku od 4 do 6, a średnia liczba dni z wiatrem silnym ≥ 8 m/s od 20 do 40 dni. Średnia ilość dni z pokrywą śnieżną ≥ 10 cm wynosi około 80, a średnia liczba dni z opadem całodziennym wynosi około 15 dni. Charakterystycznym zjawiskiem są odwilże i szybkie topnienia śniegu wpływające na wzrost poziomu wód gruntowych i powierzchniowych.

Położenie nad Zalewem Solińskim powoduje powstanie specyficznego mikroklimatu. Zbiornik wodny magazynuje ciepło w okresie letnim, co wpływa na podnoszenie średniej

¹ dawniej Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 431 - Zbiornik warstw Krosno (Bieszczady), ale ze względu na niespełnienie kryteriów dla GZWP – m.in. małe wartości wodoprzewodności i wydajności potencjalnych studni, nieciągłości warstwy wodonośnej, brak możliwości budowy ujęć – został przeklasyfikowany i zatwierdzony jako lokalny

² Mapy zagrożenia powodziowego, opracowane i udostępnione przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gpmmap=gpMZP

³ Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły – przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 18 października 2016 r. jako załącznik do rozporządzenia (Dz.U. z 2016 r., poz. 1911),

temperatury w okresie zimowym. Z tego też powodu zimy są tu łagodne, a warunki bioklimatyczne korzystne. Na podstawie badań innych zbiorników, np. Zbiornika Czorsztyńskiego, można wnioskować, że teren wokół Zalewu Solińskiego zyskał wyższą średnią wieloletnią temperaturę powietrza, niższe średnie wartości maksymalnych temperatur powietrza oraz wyższe średnie wartości minimalnych temperatur powietrza, złagodzeniu dobowych i rocznych amplitud temperatury, skrócenie termicznych pór roku: przedzimia, zimy, przedwiosnia, wiosny, a wydłużenie pozostałych, wzrost przeciętnej sumy opadów rocznych oraz wzrost wilgotności powietrza. Negatywnymi cechami wynikającymi z warunków bioklimatycznych będzie występowanie inwersji termicznych, zwłaszcza w okresie jesienno-zimowym, częste i dłuższe zaleganie mgieł, pojawiające się zjawiska wiatrów fenowych.

2.1.6. Szata roślinna i zwierzęca

W Regionalizacji geobotanicznej Polski⁴ opracowanej przez J. M. Matuszkiewicza badany teren położony jest w całości w dziale Wschodniokarpackim, w krainie Karpat Wschodnich, w okręgu Dołów Jasielsko-Sanockich, w podokręgu Sanockim. Jednostką kartograficzną potencjalnej roślinności jest grąd subkontynentalny (*Tilio Carpinetum*) odmiana małopolska, forma podgórska, seria żyzna.

Obszar opracowania jest przekształcony przez człowieka i zagospodarowany w kierunku turystyki wypoczynkowej. Na terenie działki o numerze ewidencyjnym nr 236/3, została wprowadzona zieleń urządzonej: sztuczne nasadzenia tui wzdłuż ogrodzenia od strony południowej, rząd jodeł wzdłuż drogi wjazdowej na teren ośrodka oraz pojedyncze drzewa, m.in.: jodły, świerki, brzozy, wierzby na pozostałym obszarze pomiędzy domkami wypoczynkowymi. Grunty nie zajęte pod komunikację wewnętrzną pokrywają zbiorowiska trawiasto-ziołoroślowe, które systematycznie są koszone i utrzymane w formie trawnika. Na terenie działki nr ewidencyjny 236/2, na tyłach domków wypoczynkowych rośnie kępa drzew iglastych, głównie jodły, przed budynkami rozrośnięte krzewy wierzbowe, wchodzące na podest i elewację. W obszarze opracowania nie występują gatunki roślin prawnie chronionych.

Według podziału na krainy zoogeograficzne Jaczewskiego⁵, obszar opracowania przynależy do Krainy Bieszczadów. Ze względu na sposób zagospodarowania i znaczne przekształcenie terenu nie mamy tutaj zbyt licznych przedstawicieli fauny, typowej dla danej krainy. Występują głównie gatunki pospolite, które mogą traktować powyższy teren jako siedliskowy, głównie ptaki gnieźdzące się w drzewach (kosy, świergotki, skowronki, wróble), owady (trzmiele, pszczoły), drobni przedstawiciele ssaków (myszy, nornice) ale też mogą wykorzystywać go do przemieszczania się, zwłaszcza w pobliże Zbiornika Solina. Nie stwierdzono przedstawicieli fauny podlegających ochronie prawnej.

⁴ „Regionalizacja geobotaniczna Polski” - J. M. Matuszkiewicz, IGiPZ PAN, Warszawa, 2008 r.

⁵ Narodowy Atlas Polski, pod red. S Leszczyckiego, Wydawnictwo PAN, 1978 r

2.2. DOTYCHCZASOWE ZMIANY W ŚRODOWISKU

Procesy naturalne kształtujące środowisko przyrodnicze mają przeważnie charakter ciągły, długookresowy i zrównoważony, a zachodzące pod ich wpływem zmiany są trudne do uchwycenia. Z kolei bardzo trudne do przewidzenia są zdarzenia losowe, katastrofalne o charakterze naturalnym lub antropogenicznym. Najczęstszą przyczyną zmian zachodzących w środowisku jest działalność człowieka. Jej efektem mogą być zmiany w rzeźbie terenu, w zasobach wodnych, szacie roślinnej i zwierzęcej, atmosferze.

Znaleziska archeologiczne potwierdzają, że obszar Bieszczadów był penetrowany przez człowieka od epoki kamienia i brązu poprzez kulturę łużycką i okres rzymski. Rozwój osadnictwa i prowadzona przez człowieka gospodarka, zwłaszcza przy użyciu narzędzi żelaznych spowodowały wylesienie i wkroczenie rolnictwa w góry. Ok. 200 r. n. e. w Bieszczadach pojawili się Celtowie a wraz z nimi sztuka wytopu żelaza. Nie ma jednoznacznych dowodów na ich osiedleńczy tryb. W VI w. n.e. przybyli Słowianie zajmując już wcześniej uprawiane tereny oraz zakładając nowe pojedyncze osady, które przekształcały się z czasem w większe osiedla. Duże znaczenia miało przyłączenie tych ziem do Polski (1340 r.) i nadanie ich wielkim rodom i Kościołowi. Z 1434 r. pochodzi pierwsza wzmianka o Solinie jako o dobrach rodu Kmitów. Zakładane wsie miały charakter rolniczo-pasterski, w wyniku czego wylesiano doliny i stoki i zamieniano je na pola uprawne i pastwiska. Prowadzona działalność rolnicza była przyczyną rozwoju procesów erozyjnych. W II połowie XIX w. w Bieszczadach prowadzono poszukiwania ropy naftowej oraz uruchomiono kopalnię w Rajskim. Działania te przyczyniły się do powierzchniowego lub punktowego zanieczyszczenia gleb i wód gruntowych. Jeszcze przed II wojną światową pojawiły się plany budowy zapory na Sanie. W ramach zakładu wodno-energetycznego w Myczkowcach powstała część zapory, sztolnia, kanał doprowadzający wodę do sztolni oraz część budynku elektrowni. Brak środków finansowych, spowodowany kryzysem gospodarczym uniemożliwił dokończenie realizacji projektu. Pod koniec lat 30 XX w. opracowano koncepcję wykorzystania energetycznego Sanu w Myczkowcach i Solinie. Celem miało być zapewnienie energii zakładom w ramach Centralnego Ośrodka Przemysłowego. W realizacji planów przeszkodził wybuch II wojny światowej. Po jej zakończeniu, w latach 50-tych powrócono do pomysłu budowy dwóch elektrowni wodnych. Elektrownię w Solinie zrealizowano w latach 1961 – 1968, przegradzając rzekę San zaporą betonową o wysokości 82 m, tworząc największe sztuczne jezioro w Polsce. Przedsięwzięcie to spowodowało zniszczenie pierwotnej zabudowy wsi na zalanych terenach, a także przesiedlenie ludności zamieszkującej te wsie. W środowisku przyrodniczym inwestycja wywołała zmiany w rzeźbie terenu, klimacie, w szacie roślinnej i zwierzęcej. Z krajobrazu zniknął odcinek doliny Sanu, a w jej miejsce pojawił się zbiornik zaporowy wypełniony ogromną masą wody. W strefie brzegowej jeziora uwidoczniły się procesy abrazji czyli niszczenia, pomywania stoków w wyniku falowania wody. Z powierzchni ziemi zniknęły zbiorowiska roślinne, a także pola uprawne i sady. Zniszczone zostały miejsca lęgowe i siedliskowe wielu gatunków zwierząt. Zmienił się mikroklimat otoczenia na bardziej łagodny i sprzyjający funkcji wypoczynkowej i uzdrowiskowej.

Obszar objęty opracowaniem znajduje się w bliskim sąsiedztwie Jeziora Solińskiego i wykorzystuje ten potencjał do rozwoju funkcji usługowej. Teren został przekształcony w ośrodek wypoczynkowy, wybudowano domki letniskowe, przystosowane do turystyki całorocznej i sezonowej, a całość wyposażona została w potrzebną infrastrukturę techniczną (wodociągową, kanalizacyjną, energetyczną) i komunikacyjną.

2.3. STRUKTURA PRZYRODNICZA OBSZARU

Współistnienie wielu elementów środowiska tworzy wzajemny układ przestrzenny – strukturę przyrodniczą, charakteryzującą się odrębnym sposobem funkcjonowania, określonym stopniem odporności na degradację itp. Na omawianym obszarze, w wyznaczonych dla niego granicach strukturę przyrodniczą tworzą:

- tereny zieleni urządzonej na działce nr ewidencyjny 236/3 – w postaci szpaleru tui wzdłuż ogrodzenia działki od drogi biegnącej do jeziora, rzędu i pojedynczych drzew rosnących obok domków letniskowych oraz terenów trawiasto-ziołowych wypełniających obszar działki, niezainwestowany pod zabudowę i komunikację.
- tereny zieleni na działce nr 236/2 – w postaci kępy drzew iglastych, głównie jodły, pojedynczych krzewów wierzbowych oraz terenów trawiasto-ziołowych wypełniających obszar działki, niezainwestowany pod zabudowę

Tereny te pełnią funkcję izolacyjną i ochronną, wzmacniając odporność na zmiany w środowisku.

2.4. POWIĄZANIA PRZYRODNICZE OBSZARU OPRACOWANIA Z JEGO SZERSZYM OTOCZENIEM

Teren opracowania jest położony w mikroregionie Pogórze Bieszczadzkie, w centralnej części mezoregionu Gór Sanocko-Turczańskich wchodzących w skład Karpat Wschodnich, które charakteryzują i klasyfikują warunki geologiczno-geomorfologiczne, klimatyczne, glebowe, istotne dla roślin oraz zwierząt występujących na danym terenie. Ponadto obszar opracowania położony jest w obrębie zlewni Sanu, nad Jeziorem Solińskim, w jednolitej części wód powierzchniowych Zbiornik Solina do Zapory w Myczkowcach oraz jednolitej części wód podziemnych nr 168. W bliskim sąsiedztwie (w odległości ok. 200 m) znajdują się złoża wód leczniczych, wykorzystywane do eksploatacji na potrzeby uzdrowiska Polańczyk. Obszar górniczy wód leczniczych jest położony w sąsiedztwie, w odległości ok. 40 m na południowy zachód od terenu objętego opracowaniem.

2.5. ZASOBY PRZYRODNICZE, I ICH OCHRONA PRAWNA

Analizowany teren leży poza parkiem narodowym, rezerwatem przyrody, parkiem krajobrazowym oraz Naturą 2000. Położony jest natomiast we Wschodniobeskidzkim

Obszarze Chronionego Krajobrazu powołanym do życia rozporządzeniem nr 10 Wojewody Krośnieńskiego z dnia 2 lipca 1998 r.⁶ Charakteryzuje się on m.in. wysokimi walorami krajobrazowymi, bogatą szatą roślinną i zwierzęcą, dużymi kompleksami leśnymi. Według Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Solina⁷ kierunki zagospodarowania przestrzennego podporządkowane są działaniom ochronnym szczególnie w zakresie:

- ochrony czynnej półnaturalnych łąk kośnych i pastwisk należących głównie do rzędów *Molinietalia* i *Arrhenatheretalia*,
- prowadzenia racjonalnej gospodarki rolnej, rybackiej i łowieckiej,
- zakazu realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z wyłączeniem przedsięwzięć*, o których mowa w art. 24 ust 3 ustawy *o ochronie przyrody*,
- zakazu likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych,
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu.

W obrębie badanego terenu nie występują obiekty przyrodnicze objęte ochroną pomnikową, jak również nie stwierdzono gatunków i siedlisk roślin chronionych zgodnie z ustawą *o ochronie przyrody* oraz z rozporządzeniem Ministra Środowiska z 9 lipca 2004 r. *w sprawie gatunków dziko występujących roślin objętych ochroną* (Dz. U. z 2004 r. Nr 168, poz. 1764). Nie odnotowano obecności porostów i grzybów chronionych na mocy rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004 r. *w sprawie gatunków dziko występujących grzybów* (Dz. U. z 2004 r. Nr 168, poz. 1765). Nie stwierdzono miejsc lęgowych gatunków zwierząt prawnie chronionych na mocy rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska z dnia 28 września 2004 r. *w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną* (Dz. U. z 2004 r. Nr 220, poz. 2237). Brak również gatunków wpisanych do I Załącznika *Dyrektywy Ptasiej* 2009/147/WE z 30 listopada 2009 r.

W obrębie terenu objętego opracowaniem została wyznaczona, zgodnie z zapisami Statutu Uzdrowiska⁸ strefa „B” ochrony uzdrowiskowej, która przylega do strefy „A” ochrony uzdrowiskowej i stanowi jej otoczenie. Ze względu na zagospodarowanie oraz sposób użytkowania strefa „B” ma charakter ochronny dla strefy uzdrowiskowej „A”, a przeznaczona jest dla:

- budownictwa mieszkaniowego;

⁶ Rozporządzenie wojewody Krośnieńskiego z dnia 2 lipca 1998 r. *w sprawie utworzenia obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa krośnieńskiego* (Dz. Urz. Woj. Krośnieńskiego z 1998 r. nr 17 poz. 223 z późn. zmianami (ostatnia zmiana Uchwała Nr XLVIII/998/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 23 czerwca 2014 r. – Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2014 r. poz. 1951))

⁷ załącznik Nr 1 do Uchwały Nr LVIII/479/18 Rady Gminy Solina z dnia 14 września 2018 r.

⁸ Uchwała Nr XXVII/289/09 Rady Gminy Solina z dnia 19 lutego 2009 roku *w sprawie uchwalenia Statutu Uzdrowiska Polańczyk* (Dz. Urz. Województwa Podkarpackiego z 2009 r., poz. 414 z późn. zm.).

- usług dla mieszkańców stałych;
- budowy zaplecza techniczno-gospodarczego niezbędnego dla funkcjonowania lecznictwa uzdrowiskowego;
- lokalizacji urządzeń sportowych, turystycznych, itp.

2.6. WALORY KRAJOBRAZOWE

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2004 r., Nr 92, poz. 880 z późn. zmianami) określa walory krajobrazowe jako „...wartości przyrodnicze, kulturowe, historyczne, estetyczno-widokowe obszaru oraz związane z nimi rzeźbę terenu, twory i składniki przyrody oraz elementy cywilizacyjne, ukształtowane przez siły przyrody lub działalność człowieka...” (art. 5 pkt 23 ww. ustawy). Ochrona krajobrazowa polega na zachowaniu charakterystycznych cech danego krajobrazu. Na obszarze objętym opracowaniem walory krajobrazowe zostały określone na podstawie aspektów ekologicznych (krajobraz jako mozaika ekosystemów w określonej przestrzeni i powiązanych różnymi zależnościami), naturalności krajobrazów i wartości przyrodniczych, typów użytkowania.

Na obszarze opracowania występuje krajobraz antropogeniczny, przekształcony głównie w kierunku rozwoju funkcji turystycznej, wypoczynkowej. Elementem wzbogacającym walory krajobrazowe jest otoczenie obszaru - położony w sąsiedztwie zbiornik wodny Solina, z licznymi zatokami, półwypami, wyspami, przystaniami oraz zalesione stoki.

Badany teren leży poza strefami ochrony konserwatorskiej.

2.7. JAKOŚĆ ŚRODOWISKA, JEGO ZAGROŻENIA ORAZ IDENTYFIKACJA ŹRÓDEŁ ZAGROŻEŃ

Jakość środowiska jest określana na podstawie stanu poszczególnych jego elementów. Zasadnicze znaczenie w ocenie jakości ma rodzaj czynników działających na środowisko, a także jego odporność na zagrożenia. W ocenie jakości środowiska przeanalizowano stan wód powierzchniowych i podziemnych oraz powietrza atmosferycznego, klimat akustyczny oraz wpływ promieniowania elektromagnetycznego na organizmy żywe.

W ocenie stanu wód przeprowadzonej przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie za 2018 r.⁹ stwierdzono dla jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP) Zbiornik Solina do zapory w Myczkowcach (PLRW 20000221559) dobry potencjał ekologiczny, natomiast stan chemiczny poniżej dobrego, co w rezultacie spowodowało sklasyfikowanie jej jako JCWP o złym stanie wód. Celem

⁹ Raport o stanie środowiska w województwie podkarpackim w 2018 roku, WIOŚ, Biblioteka Monitoringu Środowiska 2019 r.

środowiskowym dla niej będzie utrzymanie dobrego stanu ekologicznego oraz osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu chemicznego.

Ponadto jednolita część wód powierzchniowych Zbiornik Solina do zapory w Myczkowcach znajduje się w wykazie JCWP przeznaczonych do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia. Jej stan nie jest zagrożony pogorszeniem. Natomiast nie ma jej w wykazie wód przeznaczonych do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych. W jej obrębie dotrzymane zostały wymagania dla obszarów narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzącymi ze źródeł rolniczych, ale, tak jak terytorium całej Polski znajduje się w zasięgu obszarów wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych. Teren zmiany planu objęty jest Krajowym Programem Oczyszczania Ścieków Komunalnych, znajduje się w aglomeracji Polańczyk.

Dla obszarów chronionych ze względu na ochronę gatunków lub siedlisk przyrodniczych, cele środowiskowe zawarte są w dokumencie tworzącym daną formę ochrony przyrody. Wg załącznika nr 3 do Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, w obrębie JCWP Zbiornik Solina do zapory w Myczkowcach znajdują 4 takie obszary chronione: REZ814 Przełom Sanu pod Grodziskiem, PK13 Ciśniańsko-Wetliński Park Krajobrazowy, PLC180001 Bieszczady, PLH180021 Dorzecze Górnego Sanu. Żaden z nich nie występuje na terenie objętym Planem. Najbliżej położony jest obszar PLH180007 Rzeką San (ok 3,8 km. w kierunku północnym)

Na terenie opracowania występuje również Wschodniobeskidzki Obszar Chronionego Krajobrazu, wymieniony w załączniku nr 1 do PGW, dla którego utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie. Nie zostały dla niego wskazane cele środowiskowe.

Jednolita części wód powierzchniowych Zbiornik Solina do zapory w Myczkowcach nie jest zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych, wobec tego nie ma potrzeby przyjmowania dla nich ewentualnych derogacji.

Teren objęty projektem zmiany planu znajduje się w obrębie jednolitej części wód podziemnych (JCWPd) nr 168 (PLGW2000168). Charakteryzuje się ona dobrym stanem ilościowym i jakościowym wód, nie jest zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych, tzn. utrzymaniem dobrego stanu ilościowego i chemicznego wód. Dobry stan ilościowy oznacza, że dostępne do zagospodarowania zasoby są wyższe niż średni wieloletni pobór rzeczywisty z ujęć wód podziemnych. Należy również wykluczyć działalność człowieka powodującą wahania zwierciadła wód podziemnych. Dobry stan chemiczny wód podziemnych oznacza uzyskanie I, II lub III klasy jakości wód.

Obszar badań znajduje się w aglomeracji Polańczyk, posiada sieć kanalizacyjną, ścieki komunalne odprowadzane są do oczyszczalni w Polańczyku. Zaopatrzenie w wodę następuje z ujęcia powierzchniowego na Jeziorze Solina poprzez wodociąg gminny.

Na terenie gminy Solina brak jest stacji pomiarowych monitorujących stan powietrza atmosferycznego. Z oceny jakości powietrza atmosferycznego przedstawionej w dokumencie „Stan środowiska województwa podkarpackiego. Raport 2020” wynika, że w województwie nie zostały przekroczone dopuszczalne wartości stężenia dwutlenku siarki (SO₂), dwutlenku azotu (NO₂), tlenku węgla (CO) oraz wartości dopuszczalnego stężenia średniorocznego benzenu. Od 2016 r. nie wystąpiło przekroczenie średniorocznej normy pyłu PM10, dochodziło natomiast do przekroczeń dopuszczalnych wartości dobowych. Natomiast nadal utrzymuje się ponadnormatywne, choć nieco niższe od poprzednich lat, stężenie pyłu zawieszonego PM2,5 oraz benzo(a)pirenu. Ocena jakości powietrza za rok 2018 w zakresie kryterium ochrony zdrowia ludzi wykazała dla całego obszaru województwa klasę A dla zanieczyszczeń gazowych (SO₂, NO₂, CO, benzen, ozon) oraz pyłowych (PM2,5 i metale w pyle PM10 (As, Cd, Ni, Pb)), natomiast klasę C dla dopuszczalnego stężenia dobowego pyłu zawieszonego PM10 (głównie na obszary miast) oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu (większa część obszaru województwa, w tym teren opracowania). W zakresie kryterium ochrony roślin wartości SO₂, NO_x i ozon nie przekraczały obowiązujących dla tych substancji norm dlatego cała strefa podkarpacka znalazła się w klasie A.

Potencjalnym źródłem zanieczyszczeń atmosferycznych w obszarze badań i jego otoczeniu jest komunikacja, na którą również wpływa rozwijająca się funkcja turystyczna regionu. Problemu nie powinny stanowić emisje punktowe, gdyż na obszarze stref uzdrowiskowych uzdrowiska Polańczyk preferowane jest gazowe ogrzewanie budynków mieszkalnych. Duży wpływ na rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń mają warunki pogodowe, szczególnie temperatura powietrza, opady atmosferyczne i wiatry. W omawianym obszarze istnieją dobre warunki wietrzne, ale też występują zjawiska inwersji termicznej i mgły szczególnie jesienią i zimą.

Ze względu na sąsiedztwo uzdrowiska Polańczyk w obszarze badań nie występuje problem hałasu. Statut uzdrowiska zabrania używania motorówek i innego sprzętu pływającego o napędzie motorowym w obszarach strefy ochrony uzdrowiskowej „A”, „B” i „C”, z wyjątkiem jednostek pływających, na używanie których wydano stosowne zezwolenia. Ponadto omawiany teren położony jest w obszarze o małym natężeniu ruchu komunikacyjnego, obsługiwany przez drogę publiczną gminną (ul. Równa), a na odcinku graniczącym z obszarem opracowania posiadającą jezdnię asfaltową o szerokość ok. 3 m, i chodnik po jednej stronie drogi. Ponadto w sąsiedztwie, wzdłuż wybrzeża, biegnie droga gruntowo-żwirowa, nie wydzielona geodezyjnie. Uzupełnieniem tych dróg są urządzone lub gruntowe drogi dojazdowe wewnątrz ośrodków wypoczynkowych oraz gruntowe ścieżki piesze.

Źródłem promieniowania elektromagnetycznego są stacje odbiorczo-nadawcze (radiowe, telewizyjne, telefonii komórkowej), systemy przesyłowe energii elektrycznej, urządzenia przemysłowe i gospodarstwa domowego. Na omawianym obszarze nie występują znaczące źródła promieniowania elektroenergetycznego.

3. DIAGNOZA STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA

3.1. OCENA ODPORNOŚCI NA DEGRADACJE ORAZ ZDOLNOŚCI DO REGENERACJI

Środowisko przyrodnicze obszaru opracowania należy do umiarkowanie odpornych na degradację. W czwartorzędowym podłożu występują warstwy gliniaste utrudniające migrację wód opadowych i tym samym rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń. Zalegający poniżej flisz karpacki w postaci naprzemianległych warstw piaskowców i łupków ułożonych pod pewnym kątem może powodować przemieszczanie się w głąb zanieczyszczeń po granicy warstw.

Obszar objęty zmianą planu wykazuje również pewne zdolności regeneracyjne. Udział terenów biologicznie czynnych sprzyja zahamowaniu rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń, drzewa i krzewy pochłaniają dwutlenek węgla, murawy traw spowalniają infiltrację wód opadowych. Zdolności regeneracyjne wód gruntowych są mniejsze niż wód płynących, zależą w dużym stopniu od rodzaju i stężenia zanieczyszczenia. Większa absorpcja wody w warstwie gleby powoduje wydłużenie się czasu rozprzestrzeniania zanieczyszczeń. Poziom wód gruntowych jest zależny od zwierciadła wód Jeziora Solińskiego. Ponadto dobre warunki wietrzne, otwarta przestrzeń sprzyjają rozproszeniu zanieczyszczeń gazowych.

Należy podkreślić, że w obszarze opracowania i jego otoczeniu nie występują znaczące źródła emisji zanieczyszczeń, powodujące degradacje środowiska.

3.2. OCENA ZGODNOŚCI UŻYTKOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA OBSZARU Z CECHAMI I UWARUNKOWANIAM PRZYRODNICZYMI

Cały obszar opracowania o powierzchni 0,66 ha w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego¹⁰ jest przeznaczony pod usługi. Sąsiedztwo Jeziora Solińskiego, uzdrowiska Polańczyk jak również położenie w obszarze górskim wskazuje na właściwy kierunek zagospodarowania przestrzennego. Warunki glebowo-klimatyczne (gleby kwaśne, o niskiej bonitacji oraz krótki okres wegetacyjny i częste zaleganie mgieł) nie sprzyjają rozwojowi funkcji rolniczych, a położenie w sąsiedztwie obszarów chronionych wyklucza rozwój przemysłu. Natomiast duży potencjał rozwojowy na tym terenie posiada funkcja turystyczna i wypoczynkowa. Służy temu dobry stan środowiska przyrodniczego, w tym jakość wód, powietrza, sąsiedztwo uzdrowiska Polańczyk, a także walory krajobrazowe. Cechy te zostały uwzględnione w zapisach Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Solina¹¹ wskazując go jako obszar usług sportu i rekreacji wodnej oraz usług sportu i rekreacji wodnej w strefie uzdrowiska B.

¹⁰ Uchwała Nr XXI/189/08 Rady Gminy Solina z dnia 29 lipca 2008 r., w sprawie *Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Uzdrowisko Polańczyk* (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2008 r., Nr 70 poz. 1706) zmienionego uchwałą Nr XI/157/19 Rady Gminy Solina z dnia 2 sierpnia 2019 r. (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2019 r., poz. 4486)

¹¹ Uchwała Nr LVIII/479/18 Rady Gminy Solina z dnia 14 września 2018 r.

3.3. OCENA ZMIAN, ZAGROŻEŃ I MOŻLIWOŚCI ICH OGRANICZENIA

Zmiany w środowisku przyrodniczym obszaru badań polegają na budowie i modernizacji zabudowy lotniskowej, ciągów komunikacyjnych, parkingu oraz doprowadzenia mediów do nowych budynków. Jest to ingerencja znacząca, ale nie ma charakteru uciążliwego dla środowiska. Możliwości regeneracji i zmniejszenia presji człowieka na środowisko należy upatrywać w stosunkowo dużym udziale terenów zieleni w powierzchni objętej opracowaniem, a także w tym, że teren jest już wyposażony w sieć wodociągową, kanalizacyjną i energetyczną.

4. WSTĘPNA PROGNOZA ZMIAN ZACHODZĄCYCH W ŚRODOWISKU

Zgodnie z obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego obszar opracowania przeznaczony jest pod tereny usług. W przyszłości nie planuje się zmiany funkcji obszaru, dlatego też nie przewiduje się zmian znacznie odbiegających obecnie zachodzących w środowisku. Prognozuje się:

- utrzymanie walorów ekologicznych dla zwierząt, szczególnie ptaków, traktujących ten teren jako miejsce do żerowania, przemieszczania się,
- możliwość pogorszenia jakości wód zaskórnych, zniszczenie pokrywy darniowej, trawiastej, zanieczyszczenie gleb na etapie prowadzenia prac budowlanych,
- nieznaczny i krótkookresowy wzrost zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego związany z pracą urządzeń budowlanych na etapie prac budowlanych, komunikacją w okresie wzmożonego ruchu turystycznego oraz z koncentracją zanieczyszczeń przy antycyklonalnych typach pogód.

5. PRZYRODNICZE PREDYSPOZYCJE DO KSZTAŁTOWANIA STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ

Dla zapewnienia zrównoważonego rozwoju obszaru w strukturze funkcjonalno-przestrzennej należy uwzględnić naturalne predyspozycje środowiska przyrodniczego. Teren opracowania znajduje się w strefie korytarza ekologicznego rangi międzynarodowej ECONET, jednak ze względu za istniejące zagospodarowanie nie pełni w tym systemie znaczącej roli. Nie mniej jednak, położenie w bliskim sąsiedztwie Zbiornika Solina z relatywnie dobrej jakości wodą i pożywieniem powoduje, że teren może być miejscem wypoczynku i żerowania ptaków migrujących.

W obszarze opracowania rosnące drzewa i krzewy, również te pochodzące z nasadzeń, stanowią mikropląty ekologiczne, tworzące siedlisko sprzyjające bytowaniu drobnych zwierząt i wzmacniające bioróżnorodność. Inną ich zaletą jest funkcja izolacyjna

poprawiająca warunki mikroklimatu oraz walory estetyczne otoczenia, a także funkcja przeciwerozyjna i stabilizująca grunt.

Powyższy teren leży poza obszarami ścisłej ochrony przyrody takimi jak parki narodowe, rezerваты, również poza Obszarem „Natura 2000”. Nie stwierdzono gatunków roślin i zwierząt podlegających ochronie prawnej. Położony jest we Wschodniobeskidzkim Obszarze Chronionego Krajobrazu oraz w strefie B ochrony uzdrowiska Połańczyk. Strukturę funkcjonalno-przestrzenną stanowią i nadal stanowią będą tereny pod wypoczynek i rekreację. Przy zagospodarowaniu terenu należy wziąć pod uwagę warunki gruntowo-wodne.

Obszar objęty opracowaniem nie leży na terenach zalewowych, znajduje się również poza strefami ochronnymi ujęć wód i głównych zbiorników wód podziemnych.

6. OCENA PRZYDATNOŚCI ŚRODOWISKA

Na podstawie analizy środowiska należy stwierdzić, że obszar objęty opracowaniem posiada korzystne warunki do rozwoju funkcji turystycznej i wypoczynkowej, co zostało również przewidziane w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Solina, a także uwzględnione w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Uzdrowisko Połańczyk. Czynniki przyrodniczymi sprzyjającymi lokalizacji terenów usług są:

- wysokie walory krajobrazowe wynikające ze zróżnicowanej morfologii terenu otoczenia oraz sąsiedztwa Zbiornika Solina, podnoszące estetykę i komfort wypoczynku,
- liczne punkty i strefy widokowe w otoczeniu, zachęcające do rozwoju funkcji turystycznej,
- korzystne warunki morfologiczne do rozwoju zabudowy wypoczynkowej oraz sprzyjające dostępności terenu,
- dobra jakość środowiska przyrodniczego, w tym wód powierzchniowych i podziemnych, powietrza atmosferycznego, klimatu akustycznego,
- zasoby wód leczniczych umożliwiające rozwój funkcji uzdrowiskowej na terenach sąsiednich, a tym samym wzmacniające funkcję turystyczną i wypoczynkową otoczenia,
- warunki klimatyczne sprzyjające rozwojowi turystyki pieszej i rekreacji w sezonie letnim oraz turystyki narciarskiej w sezonie zimowym, a także korzystne warunki wentylacyjne w strefie doliny Sanu,
- zróżnicowane siedliska przyrodnicze, w tym leśne występujące w otoczeniu zachęcające do uprawiania turystyki pieszej i rekreacji.

Ponadto na terenie objętym opracowaniem nie występują cechy środowiska przyrodniczego, które ograniczałyby funkcjonowanie terenów usług, tj.:

- obszary ścisłej ochrony przyrody takie jak parki narodowe, rezerваты, obszary „Natura 2000”,

- gatunki roślin i zwierząt podlegających ochronie prawnej,
- tereny ochrony przeciwpowodziowej,
- strefa ochronna głównego zbiornika wód podziemnych,
- strefy ujęć wód powierzchniowych i podziemnych,
- gleby chronione (klas bonitacyjnych I-III).

7. OKREŚLENIE WARUNKÓW EKOFIZJOGRAFIKNYCH

W ustaleniach zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego należy uwzględnić specyfikę zasobów przyrodniczych, geomorfologicznych, geologicznych, ekologicznych i walorów krajobrazowych obszaru badań w kontekście zrównoważonego rozwoju.

Warunki ekofizjograficzne występujące na danym terenie należy ocenić jako **korzystne do rozwoju funkcji usługowej** w kierunku turystyki wypoczynkowej, sezonowej. Obszar leży w bezpośrednim sąsiedztwie Zbiornika Solina, w jego otoczeniu znajdują się tereny w podobny sposób zainwestowane. W projekcie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego należy przyjąć rozwiązania zgodne z przeznaczeniem dla omawianego terenu dotyczące położenia we Wschodniobeskidzkim Obszarze Chronionego Krajobrazu oraz w strefie „B” ochrony uzdrowiska Polańczyk. Ponadto należy uwzględnić przepisy w zakresie gospodarki dotyczącej zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków oraz zasady gospodarki odpadami obowiązujące w terenie gminy Solina. Wskazane jest:

- odprowadzanie ścieków komunalnych siecią kanalizacyjną do oczyszczalni zlokalizowanej w Polańczyku,
- obowiązkowe oczyszczanie wód odprowadzanych z terenów dróg i parkingów,
- dbanie o zachowanie wysokich standardów jakości środowiska gruntowo-wodnego,
- utrzymanie istniejących zadrzewień i terenów zieleni, ograniczenia betonowania i asfaltowania powierzchni w celu zabezpieczenia powierzchni biologicznie czynnej,
- dostosowanie intensywności zagospodarowania do chłonności przyrodniczej obszaru,
- preferowanie ekologicznych nośników energii,
- zakaz lokalizowania obiektów tymczasowych i prowizorycznych,
- zakaz lokalizowania funkcji mieszkaniowej i usług uciążliwych.

8. WNIOSKI:

1. Zgodnie z obowiązującym Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Solina teren opracowania znajduje się w obszarze usług sportu i rekreacji wodnej oraz usług sporu i rekreacji w strefie uzdrowskiej B. W zmienianym Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego Uzdrowsko Polańczyk przewiduje się dla niego teren usług.
2. Obszar objęty opracowaniem posiada korzystne warunki klimatyczne, przyrodnicze oraz walory krajobrazowe do rozwoju funkcji turystycznej i wypoczynkowej.
3. W jego sąsiedztwie występują zasoby wód mineralnych, na bazie których rozwinęło się uzdrowsko Polańczyk; obszar znajduje się w strefie B ochrony uzdrowskiej.
4. Teren objęty opracowaniem występuje poza parkiem narodowym, rezerwatem przyrody, obszarem „Natura 2000”. Położony jest we Wschodniobeskidzkim Obszarze Chronionego Krajobrazu.
5. W bliskiej odległości zlokalizowane jest Jezioro Solińskie – ok. 60 m. w kierunku północnym i 70 – 90 m w kierunku wschodnim. Spływ wód opadowych, po powierzchni, odbywa się w kierunku wschodnim.
6. Analizowany obszar znajduje się poza terenami zalewowymi, strefami ochrony głównych zbiorników wód i podziemnych oraz strefami ujęć wody.
7. Obszar opracowania jest skomunikowany z otoczeniem poprzez drogę gminną od strony zachodniej.

Literatura:

1. J. Kondracki, *Geografia fizyczna Polski*, PWN Warszawa, 2002 r.
2. W. Okołowicz, *Regiony klimatyczne Polski*, PWN Warszawa 1993 r.
3. J. M. Matuszkiewicz, *Regionalizacja geobotaniczna Polski* – IGiPZ PAN, Warszawa, 2008 r.
4. *Narodowy Atlas Polski*, pod red. S Leszczyckiego, Wydawnictwo PAN, 1978 r.
5. *Mapa litogenetyczna Polski*, 1:50 000, www.pgi.gov.pl
6. *Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły* – przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 18 października 2016 r. jako załącznik do rozporządzenia (Dz.U. z 2016 r., poz. 1911),
7. *Raport o stanie środowiska w województwie podkarpackim w 2018 r.* Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie, Biblioteka Monitoringu Środowiska, Rzeszów 2019 r.
8. *Stan środowiska w województwie podkarpackim. Raport 2020*, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Departament Monitoringu Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Rzeszowie, Rzeszów 2020
9. *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Solina*, Uchwała Nr LVIII/479/18 Rady Gminy Solina z dnia 14 września 2018 r. (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2018. r., poz.).
10. *Ekofizjografia Gminy Solina*, Instytut Rozwoju Miast, Kraków 2013 r.
11. *Opracowanie ekofizjograficzne dla potrzeb Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego dla obszaru uzdrowiska Polańczyk*, Biuro Urbanistyczne – Maria Modzelewska, Nowy Sącz, styczeń 2007 r.
12. *Prognoza oddziaływania na środowisko dla potrzeb Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Uzdrowisko Polańczyk*, Biuro Urbanistyczne – Maria Modzelewska, Nowy Sącz, sierpień 2007 r.
13. Rozporządzenie wojewody Krośnieńskiego z dnia 2 lipca 1998 r. w sprawie utworzenia obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa krośnieńskiego (Dz. Urz. Woj. Krośnieńskiego z 1998 r. nr 17 poz. 223 z późn. zmianami (ostatnia zmiana Uchwała Nr XLVIII/998/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 23 czerwca 2014 r. – Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2014 r. poz. 1951))
14. Uchwała Nr XXVII/289/09 Rady Gminy Solina z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie uchwalenia Statutu Uzdrowiska Polańczyk (Dz. Urz. Województwa Podkarpackiego z 2009 r., poz. 414 z późn. zm.).